

ת"פ 76059/01/23 - מדינת ישראל נגד יהונתן פולק פסטרנק

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 76059-01-23 מדינת ישראל נ' פסטרנק

בפני כבוד השופט, סגן הנשיא ארז נוריאלי
המאשימה מדינת ישראל
נגד
הנאשם/המבקש יהונתן פולק פסטרנק

החלטה

1. ביום 31.1.23, הוגש כתב אישום נגד המבקש, המייחס לו עבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, התפרעות והפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו.
2. על פי עובדות כתב האישום, ביום 27.1.23, התקהלו מתפרעים בסמוך לכפר חווארה שבאזור יהודה ושומרון. במהלך האירוע השליך המבקש, כך על פי עובדות כתב האישום, שתי אבנים אל עבר הכוח המשטירתי ממרחק של כ-30 מטרים. מיד לאחר מכן, החל המבקש במנוסה עד אשר נתפס על ידי שוטרי משמר הגבול.
3. ביום 10.7.23, הגישה ב"כ המבקש בקשה לביטול כתב אישום, אגב טענה לקיומה של אפליה בלתי עניינית, בין היתר, על רקע אתני.
4. לטענת ב"כ המבקש, המבקש הוא פעיל פוליטי הפועל במשך שני עשורים לצד פעילים פלסטינים ופעילים ישראלים. תמצית טענת המבקש היא, כי יישום מדיניות סמכות העמדה לדין, הלכה למעשה, מייצרת אפליה כך שבנסיבות דומות, פלסטינים מועמדים לדין בבתי משפט צבאיים ואילו בעלי אזרחות ישראלית, מועמדים לדין בבתי משפט בישראל.
5. ביום 18.7.23, הגישה המשיבה תגובתה וטענה כי לרשויות התביעה שמורה הפרוגטיבה להחליט בדבר הגשת כתב אישום לפני הערכאה המתאימה וכי כל מקרה נבחן לגופו על בסיס מבחן "מירב הזיקות". עוד נטען כי תקיפת סבירות החלטת רשויות התביעה היא שאלה מנהלית הנתונה לכללי הביקורת השיפוטית בעניינים אלו, ובית המשפט מתערב בהחלטות מעין אלו, רק בנסיבות קיצוניות. נוכח האמור לעיל, המשיבה מתנגדת לביטול כתב האישום.

6. ב"כ המבקש טענה בקצרה בדיון לפני וב"כ הצדדים הגישו טיעוניהם בכתב.

דין והכרעה

7. נקודת המוצא העקרונית בשאלת הסמכות לדון בעבירה שהוגדרה בתחיקת הביטחון ובדין, אשר בוצעה באזור מוחזק או מחוצה לו, אם העבירה הייתה מיועדת לפגוע בביטחון האזור או בסדר הציבורי היא, כי הנורמה חלה על בית המשפט הצבאי בהתאם לסעיף 10 לצו בדבר הוראות הביטחון. בצד זאת, נקבעו בדברי החקיקה השונים הוראות המרחיבות את הסמכות לכך.

8. הוראת תקנה 2(א) לתקנות השיפוט, אשר זו לשונה, קובעת: **"בנוסף לאמור בכל דין יהיה בית המשפט בישראל מוסמך לדון, לפי הדין החל בישראל, אדם הנמצא בישראל על מעשהו או מחדלו שאירעו באזור וכן ישראלי על מעשהו או מחדלו שאירעו בשטחי המועצה הפלסטינית, והכל אם המעשה או המחדל היו עבירות אילו אירעו בתחום השיפוט של בתי המשפט בישראל"**.

9. מנוסח ההוראה עולה, כי ההרחבה שנקבעה בתקנה זו מתייחסת לעבירות שבוצעו באזור יהודה ושומרון בלבד, וכי הבסיס להרחבת תחולת הנורמה הפלילית הישראלית קשורה בזהותו של הנאשם או הימצאותו בישראל.

10. בע"פ 163/82 משה דוד נ' **מדינת ישראל** (1983) (להלן: **"פרשת דוד"**) נקבע, כי אחד הטעמים שעמדו ביסוד חקיקתה של הוראה זו, נעוצה בכוונתו של המחוקק למנוע מצב דברים בו יועמד אזרח ישראלי לדין לפני בתי המשפט הצבאיים (אשר מטבע הדברים נועדו לשפוט עבירות בעלות רקע ביטחוני) בגין עבירות פליליות "אזרחיות" שאינן נושאות אופי בטחוני (סעיפים 12 ו-30 לפסק הדין).

11. כך עיגן המחוקק הישראלי סמכות מקבילה של בתי המשפט בישראל, לשפוט לפי הדין המהותי, בגין אירועי חוץ המתרחשים באזור הגדה המערבית, מקום שאלו בוצעו לכאורה בידי אדם הנמצא בתחומי מדינת ישראל, או בידי אזרח ישראלי שעה שאלו בוצעו בשטחי הרשות הפלסטינית.

12. בהתאם להנחיית התביעה הצבאית הראשית מס' 6.02.01 **"סמכות העמדה לדין"**, נקבע בסעיף 4 להנחיות, כי מקום שקיימת סמכות מקבילה לגבי חשוד או נאשם, שמורה לרשויות התביעה, הפררוגטיבה להחליט בדבר הערכאה המתאימה לשם העמדה. בעניין זה, נקבעו בבג"צ 8609/05 **מהלווס נ הצבאית ביהודה** (22.9.05) הדברים הבאים: **"ההחלטה באיזה בית משפט להעמיד לדין נאשמים, מקום שבו קיימת סמכות מקבילה כאמור, נתונה לשיקול דעתן המקצועי של רשויות התביעה ובכללן רשויות התביעה הצבאית. בית משפט זה אינו נוטה להתערב בשיקול דעתה המקצועי של התביעה הצבאית להוציא בנסיבות קיצוניות..."**.

13. לפי ההנחיה, בבחינת מירב הזיקות ינתן משקל, בין היתר, לגורמים הבאים: מידת הזיקה לישראל (אזרחות ותושבות), מרכז חייו של הנאשם בפועל, טיב העבירה וחומריתה, מקום מושבם ומקום העמדתם לדין של שותפיו

לביצוע העבירה, אם ישנם כאלה, וקיום עונש מאסר על תנאי שניתן באזור.

14. בנסיבות המקרה שלפניי, בבחינת מירב הזיקות, התחשבתי בכך שהמבקש בעל אזרחות ישראלית ומרכז חייו בפועל נמצא בישראל, לרבות משפחתו ומקום עבודתו.

15. נתתי דעתי לכך שהעבירות לכאורה בוצעו באזור יהודה ושומרון, אם כי לא די בכך על מנת לקבוע שלבית המשפט הצבאי נתונות מירב הזיקות. מדובר בגורם אחד מתוך רשימת גורמים לפיהם יש להכריע.

16. לעניין זה יפים דברים שנקבעו בבג"צ 3634/10 **אגבאריה נ' היועץ המשפטי לממשלה (9.12.10)**: "הנחיות פרקליטות המדינה, שנקלטו גם כהנחיות התביעה הצבאית הראשית, מתייחסות למקרה בו נאשם עומד בתנאי שני החוקים המסדירים את סמכויות ההעמדה לדין, ומתקיימת לגביו סמכות כפולה - הן לבית המשפט הצבאי, הן לבית המשפט האזרחי. ההנחיות קובעות כי ברירת המחל היא שאזרחי מדינת ישראל ותושביה יועמדו לדין בבית המשפט בישראל".

17. בעניין זה, ר' אף דברי כב' השופט אור שקבע ברע"א 2705/97 **הגבס א' סיני (1989)** בע"מ נ' **The Lockformer Co**, בעמ' 114: "כשבא בית משפט בישראל, כשהוגש בפניו הליך, לשקול אם על פי מרב הזיקות יש לקיים את ההליך בפניו, או שמא עליו לקבוע כי הוא אינו מהווה את הפורום הנאות, עליו לצאת מההנחה שקנויה לו סמכות לדון בעניין. רק אם האיזון בין הזיקות לפורום הישראלי לבין הזיקות לפורום הזר נוטה בבירור, באופן משמעותי, לפורום הזר, יחליט כי אין הוא הפורום הנאות...".

18. אינני מקבל את טענת ב"כ המבקש לפיה עובדות כתב האישום מייחסות למבקש עבירות ביטחוניות. עיון **בנספח א' לפקודת הנציבות (מס' פקודה 04.05.00)**, מלמד כי עבירה ביטחונית לפי תחיקת ביטחון באיו"ש, שאילו נעברה בישראל, הייתה נכללת בהגדרת "אסיר ביטחוני".

19. סעיף 3ב' לפקודה, מגדיר "אסיר ביטחוני" כך: "אסיר ביטחוני" - אסיר אשר נחשד, הואשם או הורשע בגין ביצוע עבירה שעל פי טיבה או נסיבותיה היא עבירה ביטחונית ו/או הוגדרה כעבירה ביטחונית מובהקת כמפורט בנספח א'- "עבירות ביטחוניות מובהקות" או "עבירות ביטחוניות שהמניע להן הינו לאומני", כמפורט בנספח ב', או אסיר שניתנה לגביו חו"ד של השב"כ, המעידה על מסוכנות ביטחונית הנשקפת מהמעשים שבגינם נעצר, הואשם או הורשע וכן, מי שהורשע או נאשם במעשה שהיה בו או שהייתה אפשרות ממשית שיהיה בו משום מתן שירות לארגון טרור או לאדם שרצה לפגוע בביטחון המדינה, כשהמעשה נעשה מתוך מודעות או מתוך עצימת עיניים או אדישות לסיכון שהמעשה יצר או יכול היה ליצור לביטחון המדינה".

20. כאמור, קיימת הבחנה בין עבירות ביטחוניות מובהקות לבין עבירות ביטחוניות שהמניע להן הינו לאומני. "מניע לאומני" כפי שהוגדר בסעיף ד' לפקודה ייקבע על פי אחד או יותר מהנתונים שלהלן:

(1) המניע או הנסיבות כפי שבאו לידי ביטוי בפסק הדין לגבי אסיר, ובהחלטה על מעצר לגבי עצור, בכתב אישום או בחומר הראיות ששימש בסיס להחלטת המעצר.

(2) קבלת חוות דעת מאת המשטרה או השב"כ או גורם ביטחוני אחר, לפי העניין, המבוססת על החומר המודיעיני אודות האסיר".

21. בענייננו, העבירות שביצע לכאורה המבקש אינן נמנות בין סעיפי העבירה של העבירות הביטחוניות המובהקות ואינן עומדות בהגדרה של מניע לאומני. כמו כן, עבירות המבוצעות כנגד שוטרים, הן כשלעצמן, אינן נחשבות עבירות ביטחוניות, מאחר והן מתבצעות גם בתוך גבולות מדינת ישראל, מצד נאשמים בעלי אזרחות ישראלית ואחרים וללא כל מניע לאומני.

22. בנסיבות המתוארות נוכח מסקנותיי, אין מקום להידרש לטענה שהעלה המבקש אשר לקיומה של אפליה אתנית מאחר ואינה רלוונטית לענייננו. בחנתי את הפסיקה שהוגשה ע"י ב"כ הצדדים. התרשמתי מקיומם של הבדלים משמעותיים בין הפסיקה אותה הציגה ב"כ המבקש למקרה שלפניי. שם מדובר במבקשים בעלי מאפיינים שונים, המנהלים את מרכז חייהם ומתגוררים לאורך שנים רבות מחוץ לשטחי ישראל. נוכח מקום ביצוע העבירה (אזור יהודה ושומרון), ברור מדוע נקבע כי "מירב הזיקות" בעניינם נתונות לבית המשפט הצבאי.

23. לאור כל האמור לעיל, הבקשות לביטול כתב האישום ו/או העברת עניינו של המבקש לבית המשפט הצבאי - נדחות.

24. הדיון שנקבע להקראה יותר על כנו.

25. המזכירות תוודא העברת החלטתי זו לידיעת ב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ז' אלול תשפ"ג, 24 אוגוסט 2023, בהעדר הצדדים.